

Plan for et trygt og godt skolemiljø

Sandved skole

*Plan for et trygt og godt skolemiljø
- revidert januar 25 -*

Innholdsfortegnelse

1. Innledning av rektor	side 2
2. Holdningsskapende og forebyggende arbeid på Sandved skole	side 3
SE OPP	
Sammentimen	
Trivselsarbeid (TL)	
Elevråd	
3. Hva sier loven om mobbing?	side 6
4. Hva er mobbing?	side 7
5. Forebygging av mobbing	side 8
a) Skolens forventninger til foresatte og ansatte	
b) Ordensregler for Sandved skole og SFO	
c) Forebygging av mobbing på skole-, klasse og individnivå	
d) Sandved skoles tilsynsordning	
6. Aktivitetsplikt §12-4	side 10
Følge med	
Gripe inn	
Melde fra	
Undersøke	
Sette inn tiltak	
7. Sosiallærer og sosialpedagogisk team	side 15
8. Håndtering av skolemiljøsaker, aktivitetsplikten kap.12.	side 15

1. Innledning av rektor

I opplæringsloven § 12-2 står det “Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.”

Sandved skoles målsetting er at “Alle skal lykkes.” Vi skal ha en skole der alle elever opplever å være inkludert i fellesskapet, og de voksne jobber etter prinsippet “alle elever er våre.” Vi har alle ansvar for å forebygge, avdekke og stoppe mobbing.

Tilhørighet og robuste fellesskap er betingelser for å lykkes. Alle våre elever skal oppleve å være inkludert i fellesskapet og være en del av laget. “Alle elevene er våre” betyr at vi kontinuerlig arbeider for trivsel og inkludering. Inkludering innebærer at elevene opplever tilhørighet i et læringsfellesskap og at opplæringen er tilpasset slik at alle opplever mestring og læringsutbytte både faglig og sosialt. Vi jobber aktivt med å skape trygghet gjennom fellesskapende didaktikk; “Vi skaper laget gjennom faget.”

Gjennom deltakelse i traumebevisst omsorg (RVTS) skal både barn og voksne bli bedre til å håndtere relasjoner og situasjoner som utfordrer. Et positivt elevsyn er grunnmuren som kan gjøre alle voksne tryggere. Elevsynet “Alle elevene er våre” viser en retning vi som skole tror på, så vi kan møte elevene på en god måte.

Senter for Trygt og godt læringsmiljø (TGL) er Sandnesskolens støttesystem for å fremme et trygt og godt skolemiljø. Denne planen er utarbeidet i samråd med TGL som har en systemisk tilnærming i arbeid som består av veiledning, kurs og kompetanseheving til skoler. Planen bygger på [Helhetlig plan for arbeid med et trygt og godt skolemiljø i Sandnesskolen](#).

I handlingsplanen er det fokus på det vi gjør for å skape en god skolehverdag for elevene. Det vil si alt det forebyggende arbeidet. Vi ønsker å hindre at mobbing og krenkelser skjer. Skolen har en nullvisjon i forhold til mobbing. Noen ganger oppstår det likevel uønskede hendelser. Denne handlingsplanen viser hvordan vi jobber for at elevene våre sin rett til et trygt og godt skolemiljø skal oppfylles. Skolen trenger hjelp fra elever og foresatte for å avdekke og hindre mobbing. Vår visjon “Alle skal lykkes” ønsker vi skal prege arbeidet vårt når vanskelige situasjoner oppstår.

Handlingsplanen gjelder både for skole og SFO.

Siri Selvikvåg Wernø - rektor Sandved skole

2. Holdningsskapende og forebyggende arbeid på Sandved skole

SE OPP

Sandved skole ble i juni 24 sertifisert som den første SE OPP-skolen i landet. I samarbeid med Venke Knutson Wold (Skravlejobb) har vi på skolen (elever, ansatte og foresatte) utarbeidet SE OPP. SE OPP er et **positivt program** som handler om å vende blikket **utover** i stedet for innover. Vi skal **se** hverandre. **Alle** har et ansvar for å skape et varmere og tryggere fellesskap. **Jeg** tar ansvar for at **andre** har det bra.

Tiden vi lever i er preget av at stadig flere barn, unge og voksne forteller om ensomhet og utenforskap. I samfunnet ser vi også en økende tendens til at antall barn med skolevegring øker, men også at barns og unges psykiske helse er mer sårbar. Barn og unge bruker mye av sin fritid på skjerm. Har dette en sammenheng? Vi har ikke svaret, men vi tror at SE OPP kan være med å styrke fellesskap og samhold. Vi har tro på at det å gi elevene våre et felles språk for hvordan vi møter og tar ansvar for hverandre kan ha stor påvirkning på elevenes trivsel. Dette kan igjen påvirke klassemiljø, skolemiljøet, hjemmet, bydelen - ja hele Sandnes!

Åtte ganger i året har vi SE OPP - dager på skolen vår. Da heises flagget før elevene kommer om morgenen. Vi har samlinger for hele skolen i vår flotte Aula. Vi har fokus på en av SE OPP-reglene. Sammen ser vi filmsnutter som handler om temaet. Det fineste av alt er at det alltid er ulike elevinnslag. Elevene synger, danser, dramatiserer og bidrar på andre måter for å belyse SE OPP - reglene. I klasserommet etterpå, prater vi om reglene og utfordrer fellesskapet på hva vi kan gjøre for at andre skal ha det bedre. Det individuelle ansvaret for hverandre er viktig!

Det er også viktig med en daglig påminnelse. Dette gjør vi når vi ser plakater i og utenfor klasserommene, men også på de ansattes grønne vester i skolegården. Vi har også fokus på at spisetiden skal bli en positiv opplevelse hvor vi prater hyggelig med hverandre, blir bedre kjent og skaper gode opplevelser sammen. Det kan være å lytte til høytlesningsbøker, men også enkle sosiale leker. Ukentlig blir elevene oppfordret til å utføre SE OPP - oppfordringen vår. Dette kan bla. være å hilse på noen vi ikke kjenner, si "hei" til andre på butikken, holde døren åpen for den som kommer etter, inkludere andre i lek osv. Dersom vi er oppmerksomme på dette og øver, tror vi at vi etterhvert blir mer oppmerksomme på hverandre og på den måten SER andre rundt oss.

Alle har et ansvar for å skape et varmere og tryggere fellesskap. Jeg tar ansvar for at andre har det bra!

Sammentimen

På Sandved skole har alle klasser en Sammentime hver uke. Timen er en del av skolens forebyggende arbeid for å fremme et trygt og godt skolemiljø og øke elevenes sosiale kompetanse. Sosial kompetanse er en forutsetning for å lykkes både sosialt og faglig. Gode venner, trivsel i friminutt og timer, legger grunnlaget for læring. I Sammentimene benytter vi ulike metoder som bl.a. samtale, rollespill, lek, filmsnutter og samarbeidsøvelser for å belyse målet. Det er skolens sosialpedagogiske team som utarbeider forslag til innhold i timene.

Hele skolen jobber med felles sosiale mål som endres hver måned. Målene er synlige i klasserommet og på ukeplanen. Disse målene har vi valgt å symbolisere gjennom en blomst som vi kaller respektblomsten. Denne henger i alle klasserom og på SFO.

Kronbladene bærer navnet til de fem ferdighetene knyttet til sosial kompetanse:

Empati - evne til å sette seg inn i andres følelser

Ansvarlighet - evne til å passe på seg selv og følge regler/beskjeder

Samarbeid - evne til å samhandle med andre

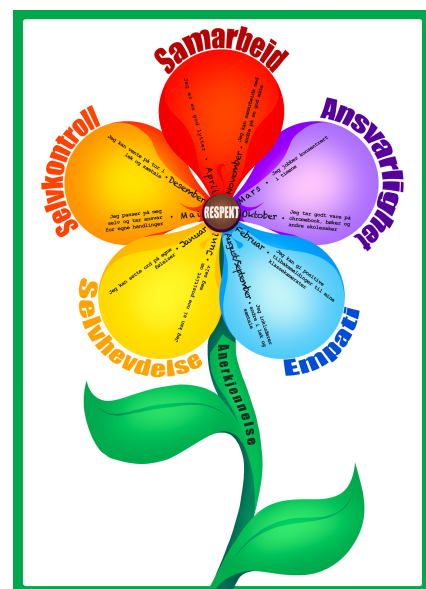
Selvkontroll - evne til selvinnsikt og å kontrollere egne handlinger

Selvhevdelse - evne til uttrykke egne behov og meninger

Blomstens stilk er **anerkjennelse**. De voksnes anerkjennelse er sentral for at elevene skal klare å utvikle sosiale kompetanse.

Blomstens kjerne er **respekt**. Vi ønsker at Sandved skole skal være en skole der voksne og barn har gjensidig respekt for hverandre.

De ulike målene er:

August/September	Jeg inkluderer andre i lek og samtale
Oktober	Jeg tar godt vare på chromebook, bøker og andre skolesaker
November	Jeg kan samarbeide med andre på en god måte
Desember	Jeg kan vente på tur i lek og samtale
Januar	Jeg kan sette ord på egne følelser
Februar	Jeg kan gi positive tilbakemeldinger til mine klassekamerater
Mars	Jeg jobber konsentrert i timene
April	Jeg er en god lytter
Mai	Jeg passer på meg selv og tar ansvar for egne handlinger
Juni	Jeg kan si noe positivt om meg selv

Trivselslederarbeid (TL)

Sandved skole deltar i Trivselsprogrammet (trivselsleder.no).

Trivselsprogrammets mål er å:

- fremme økt og mer variert lek/aktivitet i storefriminuttene
- legge til rette for at elever skal kunne bygge gode vennskapsrelasjoner
- redusere konflikter blant elever
- fremme verdier som inkludering, vennlighet og respekt
- fremme økt og mer aktivitet i undervisningen

På Sandved skole er det elevene i 4. -7. klasse som blir nominert til å være TL-leder. Elevene blir nominert av medelever i klassen og kriteriene er at de er vennlige, mobbefrie og gode forbilder i friminutt og timer. TL-lederne har ansvar for å gjennomføre en aktivitet to ganger i uken i matfriminuttet. Det blir gjennomført to nomineringer (høst og vinter), og skolens TL'er blir fulgt tett opp av sosiallærer og miljøpersonell i alle matfriminutt.

Elevråd

Sandved skole har elevråd som representerer alle klasser på 3.-7.trinn. Elevrådet spiller en sentral rolle i å skape trivsel og et godt skolemiljø, samt hindre at mobbing skjer. I elevrådet er dette et tema jevnlig. Elevrådet velger selv leder (7.trinn) og nestleder (6.trinn). Kontaktperson for elevrådet er sosiallærer. I tillegg møter rektor og miljøvaktmester. Elevrådet er også representert i skolens SU-utvalg.

3. Hva sier loven om mobbing?

Ifølge opplæringsloven § 12-2 skal skolemiljøet fremme «inkludering» i tillegg til helse, trivsel og læring. Innføringen av begrepet inkludering innebærer ingen nye plikter for skolen, men gir en mer dekkende beskrivelse av hva som skal til for at et skolemiljø er trygt og godt. Skolen skal jobbe for at alle elever opplever å høre til og være en del av et fellesskap.

Loven sier også at alle som jobber i skolen har aktivitetsplikt (Opplæringsloven §12A-4)

- Alle som arbeider på skolen har en plikt til å følge med, gripe inn og melde fra
- Skolen skal undersøke saken og rette opp med egnede tiltak
- Rektor skal melde fra til kommunen eller fylkeskommunen i alvorlige tilfeller

Aktivitetsplikten forplikter oss til å sørge for at involverte elever blir hørt og at det blir tatt hensyn til barnets beste. Hvis en som arbeider på skolen krenker en elev, har vi skjerpet aktivitetsplikt (Opplæringsloven §12-5).

Skolen har også informasjonsplikt til å informere elever og foreldre om retten til et trygt og godt skolemiljø og skolens aktivitetsplikt. Dersom foreldrene ikke er fornøyd med skolens håndtering har de rett til å klage til [Statsforvalteren](#) skriftlig eller muntlig.

Skoleeier har ansvaret for at det drives systematisk og forebyggende arbeid mot mobbing. Alle ansatte i skolen skal kjenne regelverket og vite hvordan de skal fremme et trygt og godt skolemiljø og hvordan de skal arbeide mot mobbing.

“Alle elevene er våre” betyr at vi kontinuerlig arbeider for å fremme inkludering av alle elevene våre. Inkludering innebærer at elevene opplever tilhørighet i et læringsfellesskap og at opplæringen er tilpasset slik at alle opplever mestring og læringsutbytte både faglig og sosialt.

Kilder: Opplæringslovens kapittel 12 og Utdanningsdirektoratet

4. Hva er mobbing?

Alle barn har rett på et trygt og godt skolemiljø. I Sandnes kommune støtter vi oss til nyere mobbeteori som sier noe om at mobbing oppstår sosialt, men rammer individuelt. Mobbing defineres slik: «Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning» I.Lund, A.Helgeland & V.B. Kovac (2017).

Mobbing kommer til uttrykk i mange former:

- Verbal (kallenavn, skjellsord, uthenging)
- Sosial (kroppsspråk, blikking, avvisning, utfrysning, ikke være en betydningsfull del av fellesskapet)
- Materiell (få ødelagt klær, eiendeler o.l.)
- Psykisk (bli truet, latterliggjort, lurt eller tvunget til å gjøre noe)
- Fysisk (bli slått, dyttet eller sparket)
- Digital (bli hengt ut eller holdt utenfor på nett)

Sandved skole har i mange år vært med på holdningsprogrammet Respekt som er utarbeidet av Læringsmiljøsentret. Selv om dette ikke er like aktivt nå, bruker vi Respektprogrammets fire prinsipper i vårt arbeid for trivsel og mot mobbing i vårt arbeid:

På Sandved skole legger vi dette i de forskjellige begrepene:

1. **Den autoritative voksne** er den voksne som kan kombinere støtte og kontroll. Kombinasjonen mellom støtte og kontroll er den beste måten å utforme en god læringsarena, sier forskerne.
2. **Bredde** betyr for oss at hele skolesamfunnet drar sammen. Dette innebærer at vi er samkjørte og er enige om hva vi står for.
3. **Konsistens** betyr at det skal være samsvar mellom ord og handling. Det skal være samsvar mellom de forventninger elevene møter uansett hvilke voksne de møter.
4. **Kontinuitet** innebærer at vi jobber forebyggende over tid. I vårt arbeid for trivsel og mot mobbing må skolens ledelse, elever, foresatte, lærere, miljøpersonell, helsesykepleiere, SFO-ansatte og andre aktører stå sammen over tid og sette grenser for hva som skal aksepteres.

Kilder:

[Foreldreutvalget for grunnopplæringen.no](http://Foreldreutvalget%20for%20grunnoppl%C3%A6ringen.no)

Nyttige lenke: [Retten til et trygt og godt skolemiljø - Udir](#)

5. Forebygging av mobbing

a) Forebygging av mobbing på skole-, klasse og individnivå

For å forebygge mobbing og uønsket elevatferd trenger vi en målrettet og kontinuerlig innsats på følgende tre nivå:

Skolenivå

- Tilsyn. En viktig del av vårt forebyggende arbeid er vår tilsynsordning hvor alle ansatte er samkjørte for at alle elevene skal oppleve at det er trygt og godt i friminuttene. Vårt tilsyn skal preges av trivsel, tilhørighet og trygghet. *Ansvar: alle ansatte.*
- Positive friminutsaktiviteter. *Ansvar: kontaktlærer / trivselsledere*
- Alle ansatte jobber aktivt for at alle våre elever skal ha et trygt og godt skolemiljø.

Klassenivå

- Klassemøte avholdes minst en gang pr.uke og har fokus på forebyggende saker som handler om klassemiljø, trivsel og evt. hendelser. På Sandved skole kaller vi dette møtet for "SAMMEN-timen". Det er viktig med tilpasning til alder. Elevene skal oppleve at de har medvirkning. *Ansvar: kontaktlærer.*
- Holdningsskapende arbeid i klassen. Undervisning ut ifra SE OPP-programmet, Sammentimen ressurs eller andre ulike program utarbeidet av RVTS, Redd Barna m.fl. *Ansvar: Sosiallærer/sos.ped.team og/eller SE OPP-ambassadører sender ut forslag til innhold i timene. Kontaktlærer er ansvarlig for tilpasning og gjennomføring.*
- Klasseforeldremøte – fokus på trivsel og forebygging. Foresatte engasjeres i aktiviteter/ relasjonsbygging/trivselstiltak to ganger pr år. Årshjul utarbeides. *Ansvar: kontaktlærer og klassekontakter.*

Individnivå

- Utviklingssamtaler
Utviklingssamtale med elev og foresatte en gang pr. halvår. Ved siden av elevens faglige utvikling skal samtalen ha fokus på elevens sosiale utvikling og trivsel. For å forebygge mobbing er det viktig med gode relasjoner mellom skole og hjem. *Ansvar: kontaktlærer.*
- Daglig kontakt elev - kontaktlærer.
Kontaktlæreren skal være en positiv rollemodell og er ansvarlig for at alle elevene har et godt psykososialt miljø. Det er viktig at elevene føler seg trygge på sin kontaktlærer og kan kontakte han/henne ved behov. Læreren skal drive forebyggende arbeid mot mobbing og gripe inn ved mistanke om mobbing
- Gjennomføring av elevundersøkelsen med bl.a. kartlegging av mobbing. *Ansvar: Adm*
- Gjennomføring av klassetrivsel

b) Ordensregler for Sandved skole og SFO

Ordensregler blir gjennomgått for alle elever og ansatte i oppstart av nytt skoleår.

SE OPP-reglene er felles for hele skolen og blir gjennomgått jevnlig i klasserommet og på skolens SE OPP samlinger.

c) Skolens forventninger til foresatte og ansatte

På Sandved skole samarbeider vi med foresatte, fordi dette er til barnets beste. Elevene er vårt felles ansvar. Det er viktig at både hjem og skole er påkoblet for å forebygge og avdekke mobbing. Gode relasjoner mellom barn og voksne skaper trygghet og forutsigbarhet. FAU og elevrådet vil jobbe aktivt for å skape et godt miljø rundt skolen. FAU vil ha en tett oppfølging av foreldrekontaktene.

Vi som jobber på Sandved skole har disse forventningene til oss selv:

- Vi praktiserer selv SE OPP - reglene i møte med elever, kollega og andre samarbeidspartnere
- Vi er godt forberedt i vårt møte med elevene og tilrettelegger for lærelyst
- Vi legger vekt på barnets trivsel og arbeider aktivt for å forebygge mobbing
- Vi skaper trygge elevfellesskap
- Vi følger opp skolereglene
- Vi følger opp inngåtte avtaler
- Vi er åpne for innspill og meninger fra foresatte om vår skole
- Vi snakker positivt om foreldrene på skolen

Vi som jobber på Sandved skole ønsker bl.a. dette i forhold til foresatte:

- Praktiserer SE OPP - reglene i møte med egne barn, medelever, skolen og andre foresatte
- Sett grenser og still krav til barnets oppførsel overfor andre
- Ros alltid positiv atferd. Gi ros og anerkjennelse når barnet sier fra om mobbing
- Foresatte omtaler skolen og andre elever og foreldre positivt
- Foresatte legger til rette for at elevene møter våkne og opplagte på skolen
- Foresatte gir informasjon når noe oppstår som kan påvirke barnets skoledag
- Foresatte tar kontakt med lærer eller skolens ledelse hvis de vil gi "ros eller ris"

Mobbing via mobiltelefon og internett foregår mest utenfor skolen. Vi vil likevel ta opp denne formen for mobbing på skolen, og arbeide for å lære elevene god nettbruk. Våre elever bruker ikke mobiltelefon/smartklokker i skoletiden. Vi oppfordrer foresatte til å følge med og veilede i barns mobil og nettbruk.

I forarbeidet til Opplæringsloven står det at dersom det er forhold utenfor skoletiden/skoleområdet, vil skolen ha en mer avgrenset mulighet til å rette opp. Skolen skal

likevel søke etter egnet tiltak til å sette inn på skolen, som kan ha effekt utenfor skoletiden og skoleområdet jfr. [§ 12-4 Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø \(aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt\) | udir.no](#)). Dersom mobbingen foregår utenfor skolen, kan det bli aktuelt å samarbeide med barnevern, politi og andre for å løse mobbesaker som påvirker skolehverdagen.

d) Sandved skoles tilsynsordning

Avdelingsleder er, sammen med trinnet, ansvarlig for å sette opp tilsynslister for friminuttene i begynnelsen av hvert skoleår. Skolegården inndeles i ansvarsområdet som sikrer god bemanning og oversikt. Alle ansatte jobber aktivt for at alle våre elever skal ha et trygt og godt skolemiljø. For å få til dette må følgende være på plass:

- Overganger mellom timer og friminutt ivaretas gjennom at lærer er den siste som forlater klasserommet, og den første som ankommer etter friminuttet.
- Alle som har tilsyn, bærer grønne vester som gjør dem synlige i skolegård/uteområde.
- Trinnet har ansvar for at det blir satt inn vikar når en lærer/miljøpersonell som har tilsyn er borte.
- Alle tar sitt tilsynsansvar på alvor og følger med og tilrettelegger for aktiviteter.
- Alle ansatte, også dem som ikke har tilsyn, skal alltid reagere på uønsket adferd. Alle må praktisere nulltoleranse og gripe inn dersom det oppstår uønskede hendelser.
- Tilsynssystemet tas jevnlig opp til vurdering.

6. Aktivitetsplikt §12-4

Alle ansatte har en individuell plikt til å følge med på om elevene har en trygg og god skolehverdag. Det er viktig at det er elevenes opplevelse av et trygt og godt skolemiljø som er avgjørende for om aktivitetsplikten blir utløst. Elevenes stemme skal være tydelig i arbeidet med de ulike delpliktene.

De ulike delpliktene er:

1. Følge med
2. Gripe inn
3. Melde fra
4. Undersøke
5. Sette inn tiltak helt til elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø er tilstede.

1. Følge med

Slik skal de ansatte på Sandved skole følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø:

- Fast tema i elevsamtalene
- Fast tema i utviklingssamtalene
- Jevnlige undersøkelser i klassene
- Gjennom vakt- og tilsynsordningen
- Ved observasjoner i klasser og i SFO
- Fast tema i trinnsamtaler og trinnmøter
- Fast tema på ledermøter
- Gjennom de faste møtene i skolens ressursgruppe
- Fast tema på personalmøter i SFO

På hvert trinn gjennomføres det elevsamtaler høst og vår mellom kontaktlærer og elev. I disse samtaler snakkes det om faglige emner, men samtidig tas det opp hvordan elevenes trivsel er på skolen. Mobbing og krenkelser skal være tema i disse samtaler. Dersom det kommer fram forhold som læreren vurderer som bekymringsfullt, er dette noe som læreren vil gå videre med og undersøke. En kan bruke Sandnesskolen sitt verktøy i samtaler med elevene: [Helhetlig plan for arbeid med et trygt og godt skolemiljø i Sandnesskolen - Google Dokumenter](#)

Utviklingssamtaler

Hver høst og vår gjennomføres det utviklingssamtaler med foresatte og elever. Det er kontaktlærer som kaller inn til samtaler. I samtaler blir det gitt faglige tilbakemeldinger og framovermeldinger. I disse samtaler blir det også tatt opp elevens opplevelse av et trygt og godt skolemiljø. Dersom foresatte eller elev tar opp noe som er bekymringsfullt ved elevens skolehverdag, har lærerne ansvar for å følge dette opp. Rektor skal informeres.

Vakt- og tilsynsordning

Sandved skole har 3 friminutt gjennom skoledagen. To av disse har en varighet på 15 min, det tredje er storefri som varer 30 min.

I disse friminuttene er det mange voksne ute for å se til at elevene har det bra, og for å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø. Vaktene skal ha ekstra fokus på elever med særskilt sårbarhet (Snakke med elevene, få elevene med i lek og aktiviteter, påse at de har det greit ute). De voksne har på seg grønne markeringsvester for å være synlige for elevene. Tanken bak dette er at elevene skal oppleve det som trygt når de trenger noen å henvende seg til.

De voksne som er ute i friminuttene, har videre som oppgave å hjelpe de elevene som trenger det. Dette gjelder i hovedsak når det oppstår elevkonflikter av ulike slag. Da skal den voksne gripe aktivt inn og få stoppet konflikten, og gi beskjed videre til kontaktlæreren dersom det blir vurdert som nødvendig.

Det er dessuten viktig at elevene har et trygt skolemiljø i forkant av skoledagen. Det er derfor vakter ute hver dag før skolen starter (kl.08.05).

Kartlegging av skolemiljø

Sandved skole har jevnlig kartlegginger av skolemiljøet gjennom skolemiljø-undersøkelser. Undersøkelsen er laget i google-skjema og blir brukt av kontaktlærere.

Sandved skole og Sandnes kommune bruker også verktøyet klasstrivsel (klasstrivsel.no) for å følge med på om elevene har det trygt og godt. I tillegg brukes det undersøkelser laget av lærerne selv. I enkelte saker bruker en også spesifikke observasjoner for å avdekke og følge med.

Etter at undersøkelsene er ferdige, jobber de ulike kontaktlærerne på trinnet videre med resultatene. Tiltak iverksettes dersom det er nødvendig. Ledelsen blir koplet på dersom det viser seg at elevene ikke har et godt skolemiljø for å vurdere/iverksette nødvendige tiltak. Rektor skal varsles i alle saker der det er mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt. Rektor sammen med kontaktlærerne (og avdelingsleder), planlegger så videre tiltak.

Elevundersøkelsen, Udir

Hvert år gjennomfører elevene på 6. - 7. trinn Udir sin elevundersøkelse. Dette er en anonym undersøkelse der elevene blant annet får spørsmål om trivsel og mobbing. I etterkant av undersøkelsen arbeider lærerne i samarbeid med skolens ledelse om resultatene. Resultatene av undersøkelsen blir og drøftet i elevrådet, FAU og SU. Tiltak på bakgrunn av resultatene blir ev. iverksatt.

Fokusperioder

Skolens ledelse har jevnlig møter med de ulike trinnene og observerer i klassene. Dette gjør vi for å sikre tett samarbeid mellom ledelse og lærere. Dette er også et ledd for å sikre et trygt og godt læringsmiljø.

Ressursgruppemøte I skolens ressursgruppe er skolemiljø saker et fast tema. Dette for å sikre et bredt kompetansegrunnlag for å gi elevene et trygt og godt skolemiljø.

Samarbeid med SFO

Skole og SFO samarbeider i saker som omhandler elever som er på begge arenaer for å sikre god kommunikasjon, felles tiltak og helhetlig forståelse.

2. Gripe inn

Alle som arbeider på Sandved skole har nulltoleranse for krenkende atferd. Vi har ansvar for å gripe inn dersom en oppdager krenkelser, både fysiske og verbale.

3. Melde fra

Rektor skal varsles muntlig eller på e-post i alle saker dersom det er mistanke om at elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Alvorlighetsgraden avgjør om rektor skal varsles umiddelbart eller samme dag som observasjonen er gjort/opplysningene mottatt. Er kontaktlærer eller andre ansatte i tvil om at aktivitetsplikten er utløst, skal saken alltid drøftes med rektor.

Skoleeier skal varsles av rektor dersom saken er alvorlig. Eksempler på dette kan være:

- Saker der krenkelsene er særlig voldelige
- Hvis flere elever er involvert i mobbing av enkeltelev
- Situasjoner der krenkelser har pågått over tid uten at skolen har klart å løse den
- Digital mobbing på tvers av skoler og grove trusler gjennom sosiale medier

Er det en voksen på skolen som krenker en elev, skal rektor varsles. Rektor varsler videre. Dersom det er skoleledelsen som er skyld i krenkingen, skal skoleeier kontaktes av den som oppdager krenkelsen.

4. Undersøke

Dersom noen ved Sandved skole har mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt, skal skolen snarest mulig undersøke saken. I denne undersøkelsesfasen skal elevens stemme lyttes ut. Det er elevens opplevelse av skolemiljøet som er gjeldende. Dersom det i undersøkelsesfasen kommer fram at eleven ikke har det bra, må det settes inn egnede tiltak som kan hjelpe eleven. Undersøkelsen skal få fram:

- Elevens subjektive opplevelse
- Fakta om situasjonen
- Faktorer i skole og/eller klassemiljøet som kan bidra til at eleven ikke har det trygt og godt

Skolen har et skjerpet ansvar for å ivareta elever med særskilt sårbarhet. Statsforvalteren sier sårbarhet kan være knyttet til elevens religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, at eleven har atferdsvansker eller sosio-emosjonelle vansker eller forhold ved

elevens familie og hjemmesituasjon. At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar.

Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet. Skolen skal ikke skaffe bevis for eller mot at eleven har blitt krenket.

I dette arbeidet skal “Skolen sørge for at involverte elever blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vera eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.”

Undersøkellesmetoder som kan brukes er:

- Sosiogram
- Målretta og spesifikke observasjoner ute/inne
  - ☰ Observasjoner i trygt og godt skolemiljø
  - ☰ Støtteark til observasjon, samspill mellom elever
- Relasjonskartlegginger (voksen-elev, og/eller mellom elever)
- Samarbeid med PPT
- Elevsamtaler
  - ☰ Støttmateriell: Sjekkliste for samtale med elev
- Samtaler med foresatte
  - ☰ Samtale med foresatte i forhold til trygt og godt skolemiljø
- Klasseintervju
  - ☰ Veileder Klasseintervju
- Problemløsning gjennom samarbeid
  - ☰ Veileder: Problemløsning gjennom samarbeid

5. Sette inn tiltak

Sandved skole har plikt til å sette inn egnede og tilstrekkelige tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak.

Tiltakene må være innenfor rammene til Opplæringsloven og annet regelverk

- Må være tilpasset den konkrete saken
- De må være egnede ihht. lovverk
- En må vurdere barnets beste
- Barnet har en rett til å bli hørt
- Tiltakene må ikke gå på tvers av andre elevers rettigheter
- Tiltakene må baseres på faglige vurderinger
- Kan rettes mot den/de som blir krenket, mot den/de som krenker, mot tilskuere, gruppe-/klassemiljøet eller skolemiljøet
- En må være bevisste på bruken av individtiltak og systemtiltak

[Udir](#) har utarbeidet god informasjon, kompetanseheving og veiledning til å løse skolemiljø saker.

7. Sosiallærer og sosialpedagogisk team

Sandved skole har en sosiallærer i 70% stilling. Sosiallærer samarbeider tett sammen med miljøveileder som har avsatt timer til sosialpedagogisk arbeid og SE OPP - ambassadører. Skolen har også et skolenærværsteam som jobber forebyggende for å hindre skolefravær. Dette er også med på å skape et tryggere miljø og forebygge utenforskap.

Sammen med resten av skolen jobber teamet for et trygt og godt skolemiljø og for at alle elever skal få de beste forutsetningene for å lære.

Noen av oppgavene:

- Ansvar for Sammentimen og utarbeide forslag til innhold i timene
- Ansvar for SE OPP- arbeidet i sammen med skolens ledelse og SE OPP- ambassadører
- Ansvar for skolens sosial kompetanseplan
- Lede trivselslederprogrammet (TL)
- Utvikle og drive prosjekt som kan ha en forebyggende karakter på ulike trinn der det er behov
- Oppfølging av enkelte § 12-saker som omhandler retten til et trygt og godt skolemiljø
- Støttefunksjon for lærere i saker som kan handle om utrygt klassemiljø, enkeltsaker eller samarbeid med andre instanser
- Observasjon og kartlegging
- Friminuttsarbeid
- I samarbeid med kontaktlærer gjennomfører vi også jente og guttegrupper i klasser/på trinn
- Elevråd
- Medlem av skolens resursgruppe
- Sosiallærer skal i starten av skoleåret gjennomføre samtaler i klasser der temaet er retten til et trygt og godt skolemiljø. I disse samtalene skal en bruke opplegg fra udir, mobbesirkelen og materiell fra nullmobbing.no
- Skolenærværsteamet følger opp og veileder der det er elever med bekymringsfullt fravær.

8. Håndtering av skolemiljøsaker, aktivitetsplikten kap. 12

På skolen er det rektor som har hovedansvaret for arbeidet med aktivitetsplanene. I enkelte saker blir dette arbeidet delegert til avdelingsleder/sosiallærer som følger opp sakene. Dette skjer hele tiden i samråd med rektor. Kontaktlærer er alltid involvert i arbeidet.

Tabellen under viser hvordan vi vil arbeide med disse sakene. I lenken til Sandnesskolen finner en også ressurser for samtaler med elever og foresatte, ulike maler utarbeidet av TGL (Senter for trygt og godt læringsmiljø).

 [Helhetlig plan for arbeid med et trygt og godt skolemiljø](#)

	Hva	Hvordan
1	Samtale med den berørte eleven for å få en oversikt over situasjonen. Aktivitetsplikten blir utløst når en går videre til pkt.2.	Undersøkelsen av saken • Hvem er involvert? • Hvordan arter det seg? • Hvor skjer det? • Eventuelle observasjoner av involverte personer/situasjoner Målet med denne undersøkelsesfasen er å finne ut om det er en kapittel 12-sak
2	Melde fra	Dersom samtalen med elev i pkt. 1 gir grunnlag for mistanke, skal kontaktlærer eller den voksne som har undersøkt saken, varsle rektor
3	Undersøke	Samtale Kartlegge Observasjon Funn i undersøkelsesfasen, skal danne grunnlag for tiltak i en aktivitetsplan. Det er viktig at det blir gjennomført grundige og "brede" undersøkelser tilpasset saken.
4	Utarbeide en aktivitetsplan	I samarbeid med elev og foresatte skal det lages en aktivitetsplan med tiltak som sikrer elevens rett til et trygt og godt skolemiljø. Tiltakene skal bygge på funn i undersøkelsesfasen Viktig at aktivitetsplanene har tydelig tidsplan for oppfølging og evaluering Tiltakene i aktivitetsplanen må begrunnes Tiltakene kan være på individnivå, gruppe/klassenivå og systemnivå
5	Dersom det er en utøvende part	• Gjennomfør konfronterende samtale (se under) • Informer aktuelle foresatte

6	Samtale med den krenkede og informasjon til foresatte - Dersom det er en utøvende part	• Informer eleven kort om samtalene som er gjennomført • Være tydelig på at eleven må si i fra dersom krenkingen fortsetter • Informere om at utøverne blir fulgt opp • Informere foresatte til eleven om det som er gjort • Foresatte kan informeres om hvem som krenker, om tiltak, men ikke om noens personlige forhold (diagnoser osv...)
7	Oppfølging	Tiltakene i aktivitetsplanen skal jevnlig følges opp og ved behov må de eventuelt justeres. • Noen ganger er det nødvendig med oppfølging hver dag, noen ganger ukentlig.... Dette må tilpasses den enkelte saken. • Oppfølgingen skal skje både overfor den som krenker og den som har blitt krenket. • Det jobbes parallelt med klassemiljøet
8	Avslutning/evaluering	• Når situasjonen tilsier at avslutning er mulig • En skal ha avsluttende møte både med den som har blitt krenka, men også med de som krenker. • En skal gi ros for atferdsendring. Uttrykke forventning om fortsatt god atferd. • Gi uttrykk for at skolen fortsatt vil følge med • Informere foresatte til de involverte • Alle tiltak evalueres og skrives i eget dokument
9	Aktivitetsplanen arkiveres i 360 i elevens mappe	Kontaktlærer

Aktivitetsplan

Dersom en elev ikke har et trygt og godt psykososialt skolemiljø, skal det lages en skriftlig aktivitetsplan med bakgrunn i opplæringsloven §

Skriftlig plan for tiltak:

§ 12-4. Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)

....Alle som arbeider på skolen, skal **melde frå** til rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Det gjeld også når ein elev seier sjølv at ho eller han ikkje har det trygt og godt. Skolen skal snarast **undersøkje** saka og rette opp situasjonen med **eigna tiltak**....

Skolen skal lage ein skriftleg plan for tiltaka i ei sak.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til andre ledd, i den forma og det omfanget som er nødvendig. (Lovdata.no)

Sandnes kommune har en helhetlig plan for arbeidet med trygt og godt skolemiljø:

Helhetlig plan for arbeid med et trygt og godt skolemiljø

Husk at aktivitetsplanen er en liten del av det som skal dokumenteres. Se

Grunnlag for dokumentasjonsplikten

AKTIVITETSPLAN etter Opplæringslovens §12-4	
Elevens navn:	Født:
Skole:	Klasse:
Rektor varslet av:	Dato:
Plan nummer: - (Lag ny plan hver gang den oppdateres eller justeres)	

Hvilket problem skal planen løse: - (Problembeskrivelse)
Elevens opplevelse av situasjonen: - (hva har eleven uttalt om saken? Husk at elevens subjektive opplevelse skal legges til grunn. Har eleven synspunkter om hvilke tiltak som bør settes inn?)
Hovedmål: - (hovedmålet skal beskrive den ønskede situasjonen)

Tiltak: (Hva)	Hva skal tiltaket løse: (Hvorfor og hvordan)	Ansvarlig: (Hvem)	Tidsperspektiv: (Fra - til)	Evaluerings: (Når, med hvem)
Individ				
Gruppe (klassenivå)				
System (skolenivå)				

Sted/ dato

Info om klagerett: Hvis du ikke er fornøyd med hva skolen gjør for at (du/barnet ditt) skal få det trygt og godt på skolen, kan du melde saken til Statsforvalteren.